

er zeker van is dat op den dag van zijn bezoek de beroemde fonteinen springen.

Want, niet waar, als ge een beetje gereisd hebt, dan vindt ge museumbezoek tijdverlies en kasteelen, paleizen . . . lieve Hemel, al die Duitsche Schlösser waren al precies eender, waarom zouden dan Fransche kasteelen anders zijn? En te Parijs komt men toch, zooal niet slechts ééns in zijn leven, maar wel degelijk om „pleizier” te maken!

Welnu, wie zoo redeneert — en er zijn honderden die zoo doen —, maar vooral, wie er naar handelt, ontzegt zich, te Parijs zijnde, een van die genoemens, die zeldzaam zijn in het leven van den mensch.

Zeker, de Fransche hoofdstad is op zichzelf wonder-schoon, bekoorlijk als weinig andere steden, lustig en vroolijk als geen andere. En wie er louter heentrekt om Parijs te „doen” in zooveel uren, op z'n Amerikaansch, kan er niet aan denken om aandacht te schenken aan de omgeving van Parijs, die niet minder schoon is dan zij zelve.

Een kring van schoone, deels oude, deels hernieuwde paleizen en kasteelen, ligt als het ware om de stad heen, op geen grooter afstand dan een spoorreis van anderhalf uur. Wij noemden Versailles reeds.

Maar daar is Chantilly, de vroegere verblijfplaats van den Hertog van Aumale, met het oudste deel, het Châtelet, dat de Connétable Anne de Montmorency in het leven riep en het moderne kasteel, dat in 1876—'82 herbouwd, de vroegere ridderlijke behuizinge vervangt, die onder de slagen der revolutie bezweken was.

Daar is het kasteel van Compiègne, dat Lodewijk XV door Gabriel bouwen liet en waar Napoleon III zijn groote en beroemde feesten gaf.

Een juweel van architectuur is ook het kasteel van Pierrefonds, in 1390 door Lodewijk I van Orleans gebouwd, later een vesting die in 1617 ontmanteld werd door Richelieu en in 1858 gerestaureerd door dien grootmeester der Fransche bouwkunst van de 19de eeuw, Viollet-le-Duc.

Daar is, eindelijk, het paleis van Fontainebleau, dat oorspronkelijk uit de 12de eeuw dateert, maar onder Frans I door Philibert Delorme werd her- en verbouwd, terwijl en Louis-Philippe en Napoleon I er nog zeer veel aan lieten verfraaien en verbeteren.

Des ondanks staat dit paleis, dat maar één verdieping heeft boven de rez-de-chaussée, als geheel achter bij de Fransche kasteelen van hetzelfde tijdvak.

Geldt dit evenwel voor den architectonischen totaal-

HET PALEIS TE FONTAINEBLEAU.

indruk, voor het uiterlijk, inwendig is dit kasteel in handen geweest van de beste Fransche en Italiaansche kunstenaars, uit de school die naar Fontainebleau genaamd is en onder wie Rosso en le Primatice uitmunten.

Aan dit kasteel — waarvan een beschrijving niet in onze bedoeling ligt, want men moet het zien om er alle schoonheden van te genieten, en bovendien is er een uitgebreide litteratuur aan gewijd — verbinden zich tal van geschiedkundige herinneringen. En een bezoek, onder deskundige leiding ondernomen, dan wel aan de hand van een uitvoerigen gids (een gedrukt of een sprekenden) is een ware les in de geschiedenis van Frankrijk, die voor velen een niet ongewenschte herhaling zou zijn van hetgeen op school geleerd . . . en daarna vergeten werd.

Hier was, in 1539, Karel de Groote de Gast van Frans I.

Hier werd, in 1601, Lodewijk XIII geboren.

Lodewijk XIV teekende er, in 1685, de herroeping van het edict van Nantes.

Een jaar later stierf binnen deze muren de groote Condé. Met tal van gebeurtenissen uit Napoleon's leven is het kasteel van Fontainebleau verbonden. De geheele reeks van appartementen, door hem bewoond, en nog steeds gemeubeld als in zijn tijd, roepen die gebeurtenissen in de herinnering terug. Gebeurtenissen, die spreken van den hoogtijd van zijn roem, van de volte van zijn glorie, van de macht zijner heerschappij over een groot deel van Europa. Maar ook die feiten, die gewagen van zijn zedelijk verval en van den ommekeer in zijn heerschers-bestaan.

In deze vertrekken werd, in 1809, de echtscheiding uitgesproken tusschen Napoleon en Josephine, toen de vrouw, die den heerscher geen opvolger geschonken had, om dynastische en staatkundige redenen plaats moest maken voor die andere vrouw, die hem nooit beminde, nooit vereerde, maar die hem den zoon schonk, te wiens behoeve hij, 5 jaar later, in dit cabinet, dat men u toont, afstand deed van den troon van Frankrijk.

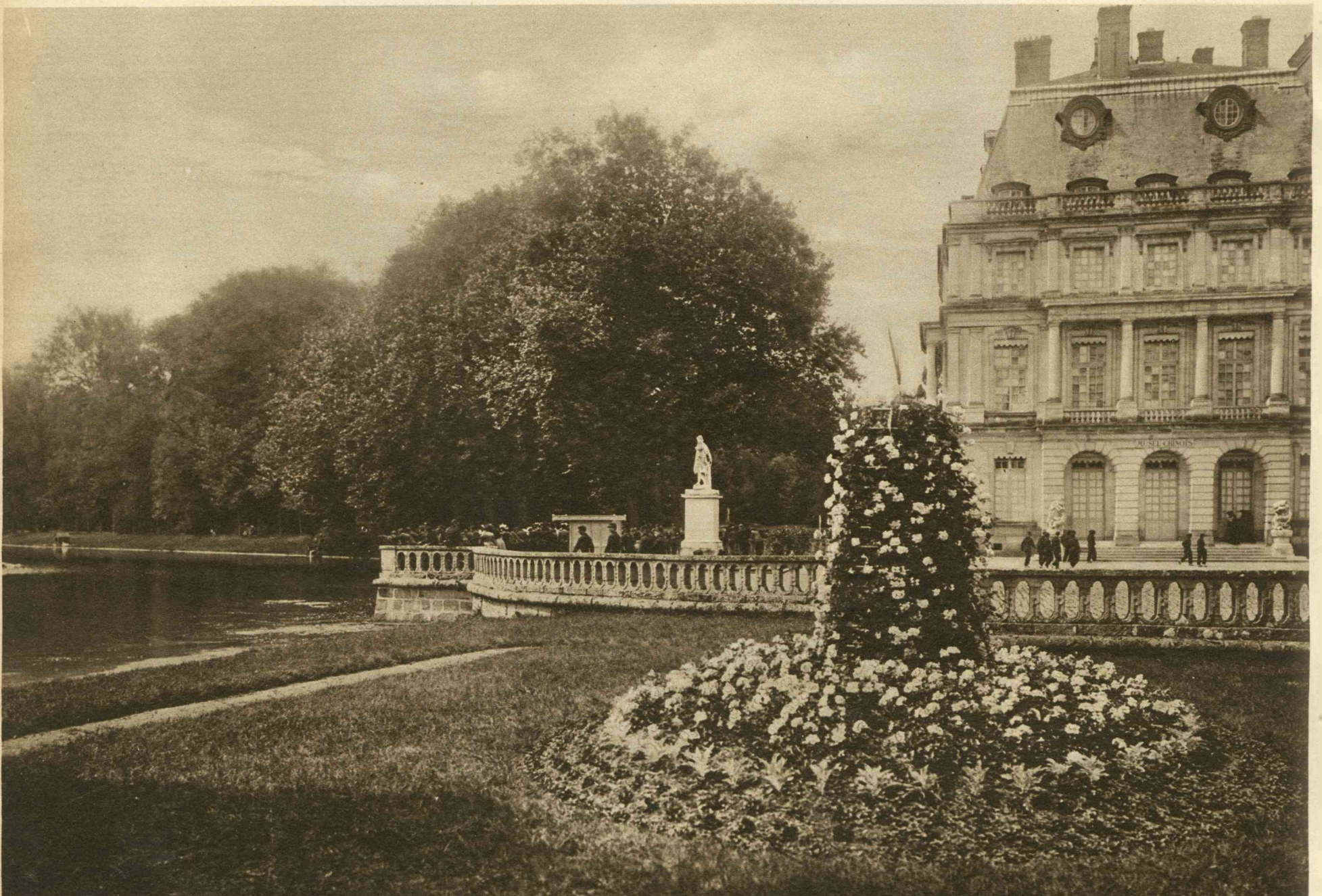
Maar ook aan andere, groote en bekende figuren uit de wereldgeschiedenis, bewaart Fontainebleau de herinnering. Paus Pius VII bracht er, van 1812 tot 1814, jaren van ballingschap door.

Andere, ook minder illustre namen, duiken binnen deze wanden op. Marie Antoinette leefde hier en de namen van Madame de Maintenon en van Diane de Poitiers spreken van een tijdperk van wuftheid en zedelijke verdorvenheid, toen aan het hof der Fransche koningen de favorites het meestal in invloed wonnen van de favori's.

Ongetelde kunstschaten, meesterwerken der decoratieve kunst, herbergt Fontainebleau.

Wie er van genoten heeft met volle teugen, daarna de wondermooie tuinen en het park een blik heeft gegund, die kan zijn indrukken laten bezinken in het schitterend woud, bijna 17000 hectaren groot en 90 kilometers in omvang, dat aan het kasteelpark als het ware aansluit.

Hij kan er opnieuw de groote waarheid deelachtig worden, dat Gods vrije natuur het schoonste is, dat den mensch te bewonderen is gegeven. Deze wondermooie natuur vooral, die, in het vlak nabije Barbizon, de grootste kunstenaars — wij noemen enkel maar Th. Rousseau en Jean François Millet — tot hun meesterwerken heeft geïnspireerd.

COUR D'ULYSSE EN KARPERSVIJVER.